

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

№174

София, 31.10.2016 год.

В И М Е Т О Н А Н А Р О Д А

Върховният касационен съд на Република България, Второ гражданско отделение, в закрито съдебно заседание на четвърти октомври през две хиляди и шестнадесета година в състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: КРАСИМИР ВЛАХОВ
ЧЛЕНОВЕ: КАМЕЛИЯ МАРИНОВА
ВЕСЕЛКА МАРЕВА

като разгледа докладваното от съдия Камелия Маринова т.д. № 53181 по описа за 2016 г., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл.288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на Л. А. М. Х., холандски гражданин, чрез пълномощника му адвокат М. А. против решение № 1820 от 7.10.2013 г. и допълнително решение № 724 от 7.04.2015 г., постановени по т.д. № 466 по описа за 2010 г. на Софийски апелативен съд, с което е отменено решение № 121/15.02.2010 г. по гр.д. № 4/2008 г. на Окръжен съд-Благоевград в частта за уважаване на иска и вместо него е постановено друго за отхвърляне на предявения от Л. А. М. Х. против [фирма] /сега с наименование [фирма]/, [населено място] иск с правно основание чл.55, ал.1 пр.2-ро ЗЗД за сумата 214 243.00 евро, ведно със законната лихва върху нея, считано от 7.01.2008 г. до окончателното ѝ изплаща не и същото решение е потвърдено в частта, с която искът е отхвърлен за сумата 50 000.00 евро, като решението е постановено при участието на [фирма], [населено място] като трето лице-помагач на ответното дружество.

[фирма] /сега с наименование [фирма]/, [населено място] не е подало писмен отговор по реда и в срока на чл.287, ал.1 ГПК, а [фирма], [населено място] чрез пълномощника адвокат К. Я.-И. оспорва наличието на основание за допускане на касационно обжалване.

За да се произнесе по наличието на основание за допускане на касационно обжалване съдът съобрази следното:

Сред поставените от касатора правни въпроси, с които е обосновал основания по чл.280, ал.1 ГПК, е и въпросът: формира ли решението по уважен частичен иск сила на пресъдено нещо относно правопораждащите вземането на ищеца правопораждащи юридически факти и съответно – относно несъществуването на твърдяните от ответника по частичния иск правоизключващи възражения, касаещи тези факти

Въпросът е относим към изхода на правния спор, по който Софийски апелативен съд е отчел, че между ищеца и [фирма], [населено място] има влязло в сила решение, с което на същото като предявеното по настоящото дело основание /чл.55, ал.1, предл.2 ЗЗД/ е уважен частичен иск за сумата 25 562.00 евро и настоящия иск е предявен за разликата до пълния размер и е изложил съображения, че силата на пресъдено нещо е само относно съдебно предявената част от вземането, а вземането по настоящия иск е извън пределите ѝ. Изводите относно основателността на иска са формирани при отчитане твърдението на ищеца в исковата молба за съществуваща устна договореност между страните по спора за предоставяне на заем и плащания на неосъществено основание, поради несклучване на писмен договор за заем и становището на ответното акционерно дружество, че признава направените от ищеца плащания за инвестиция в довършителни строителни работи в хотелската сграда; банкови извлечения от сметка, в които като основание за процесните банкови преводи се сочи отпускане на заем за инвестиция в хотел и заключението на съдебно счетоводната експертиза. Изложени са съображения, че валидността на договора за заем за потребление не е обусловена от писмена форма, а е достатъчно простото съгласие, придружено с предаване на сумата. Ако съгласието предхожда предаването, договорните правоотношения по чл.210 ЗЗД възникват с довършването на фактическия състав – предаването на сумата от заемодателя. В случаят договорът е възникнал с прехвърлянето на сумите и заверяване на сметката на ответното АД, поради което плащането от страна на ищеца не е извършено на неосъществено основание.

По този въпрос е налице противоречива практика на ВКС.

С решение № 89 от 11.07.2011 г. по т.д. № 716/2010 г., I т.о. е дадено тълкуване, че

предмет на силата на пресъдено нещо не е само субективното материално право, откъснато от конкретния юридически факт, въз основа на който то се претендира. В основанието на иска се включват всички факти, очертани от хипотезиса на правната норма, въз основа на която се поражда претендираното материално право. Следователно установените с решението по частичен иск общи правопораждащи факти на спорното право се ползват със сила на пресъдено нещо. Тълкуване, че при уважаване на частичен иск обективните предели на силата на пресъдено нещо обхваща основанието, от което са придобити правата и размера им, до който са били предявени и признати от съда, е дадено и в решение № 35 от 27.02.2015 г. по гр.д. № 6594/2014 г., II г.о.

С решение № 539 от 7.07.2010 г. по гр.д. № 635/2009 г., IV г.о. е дадено тълкуване, че при уважаването на частичен иск ищецът може да предяви нов иск за разликата. В този случай обаче със сила на пресъдено нещо се установява само предявената част от спорното право. При предявен иск за горницата над уважената част ищецът не може да се позовава на формираната по другото дело сила на пресъдено нещо, а следва да проведе пълно доказване на основателността на претенцията си. Тълкуване, че решението по частичен иск формира сила на пресъдено нещо по отношение на уваженото съдебно предявено право, включително по неговия размер и при уважаване на частичен иск за горницата от сумата, предмет на новия иск, ищецът не може да се позовава на формираната сила на пресъдено нещо по частичния иск е дадено и в решение № 275 от 6.01.2016 г. по гр.д. № 2042/2015 г., III г.о.

При констатираната противоречива практика на ВКС и на основание чл.292 ГПК настоящото производство следва да бъде спряно, като се сезира Общото събрание на Гражданска и Търговска колегия на ВКС с искане за постановяване на тълкувателно решение по въпроса: ползва ли се решение по уважен частичен иск със сила на пресъдено нещо относно правопораждащите факти на спорното право при предявен в друг исков процес иск горницата, произтичаща от същото право.

По изложените съображения, Върховният касационен съд, Второ гражданско отделение

О П Р Е Д Е Л И :

СПИРА производството по настоящото т.д. № 53181 по описа за 2016 г. на Върховния касационен съд на Република България, Гражданска колегия, Второ гражданско отделение.

ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на Върховния касационен съд на Република България да постанови тълкувателно решение по правния въпрос: ползва ли се решение по уважен частичен иск със сила на пресъдено нещо относно правопораждащите факти на спорното право при предявен в друг исков процес иск за горницата, произтичаща от същото право.

Определението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: ЧЛЕНОВЕ: